

СТАНОВИЩЕ

от

доц. д-р Марин Станчев Станчев щатен преподавател в Академия на МВР, хабилитация
по професионално направление: 9.1. Национална сигурност

върху

научните трудове за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност доцент, по
професионално направление 9.1. Национална сигурност, област на висшето
образование „Сигурност и отбрана“, обявен в Държавен вестник (ДВ)

брой 28 от 02.04.2024 г.,

с кандидат

гл. асистент д-р Дафинка Василева Сидова

I. Оценка за съответствие с минималните национални изисквания и изискванията на Нов български университет

Кандидатът за участие в конкурса, за заемане на академична длъжност „доцент“ в департамент „Национална и международна сигурност“ на Нов български университет, в област на висше образование „Сигурност и отбрана“, професионално направление „Национална сигурност“ главен асистент доктор Дафинка Василева Сидова е изпълнила минималните национални изисквания по чл. 2б, ал. 2 и ал. 3 от Закона за развитие на академичния състав в Република България, чл. 1а от Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България и изискванията на Нов български университет, което е видно от представените документи.

II. Изследователска (творческа) дейност и резултати

1. Монографичния труд.

Кандидатът участва в конкурса с хабилитационен труд – публикувана монография „Човешка сигурност чрез Европейско териториално сътрудничество: ползи, предизвикателства, перспективи (по примера на Република България)“. Монографията има ясно изразена структура и послание с практическа насоченост. Състои се от въведение, пет глави, заключение, приложения и библиография от 245 източника .

При проверката на монографията със софтуер за намиране на плагиатство StrikePagiarism.com се установява 3,77 % сходство по КС 1 и 0,77% по КС 2. Това показва, че в рамките на тези показатели е изключено плагиатство.

В първата глава, озаглавена **„Човешката сигурност-съдържание и развитие“**, авторът разяснява същността и основните характеристики на Концепцията за човешката сигурност и ключовите етапи от развитието и. Тук автора прави съпоставка с концепцията за „широката сигурност“ и очертава човешката сигурност като „свързващо звено“. В изложението, фокусът е върху Концепцията за човешката сигурност от теоретичен и исторически аспект. Кандидатът представя дискутиране на стратегическата роля на Концепцията за човешката сигурност в Концепцията за националната сигурност, Концепцията за правата на човека и Концепцията за човешкото развитие. Автора защитава подтеза, че Концепцията за човешката сигурност, макар и „млада“ по развитие, се утвърждава като общовалидна и общозначима концепция, която има пряко отношение към всяка сфера на човешкия живот, развитие и благоденствие.

Във втората глава, със заглавие **„Методика за анализиране обезпечаването на човешката сигурност чрез европейско териториално сътрудничество“**, кандидатът обособява два основополагащи критерия, върху които да се изгради анализът в останалите глави. Първият критерий се извежда на база теоретичен анализ, от Първата глава, и е обвързан с теорията на социалния конструктивизъм. Анализиран е втория критерий прилежащ на функцията, която Европейското териториално сътрудничество има потенциала да изпълнява по отношение на човешката сигурност.– функционалност. Той се отнася до трите вида Европейско териториално сътрудничество – трансгранично, транснационално и междурегионално. Изяснява се тяхната същност и специфични характеристики, също и сфери на дейности и ползи.

В трета глава, със заглавие **„Свобода от страх чрез трансгранично сътрудничество“**, авторът прави една обща характеристика на трансграничните програми и анализира ползите от трансграничното сътрудничество спрямо свободата от страх с нейните три измерения – политическа сигурност, лична сигурност и здравна сигурност. Посочени са предизвикателствата и перспективите пред обезпечването на човешката сигурност чрез трансгранично сътрудничество. Кандидата е анализирала дванадесет трансгранични програми, в които участва Република България в рамките на два програмни периода – 2007 – 2013 г. и 2014 – 2020 г. След това са изследвани и трансграничните програми, в които участва Република България в програмен период 2021 – 2027 г., като целта е очертаването на предизвикателства и перспективи пред ролята на трансграничното сътрудничество да обезпечава свободата от страх.

Четвърта глава, **„Свобода от недостиг чрез транснационално сътрудничество“**, автора Дафинка Сидова, представя една интерпретация на перспективите за

обезпечаването на човешка сигурност чрез транснационално сътрудничество. Анализирани са възможностите за трансгранично сътрудничество в контекста на разработваната тема. Буди интерес представянето на добри практики. Подтезата, която се защитава тук е, че транснационалното сътрудничество, в което участва Република България, развива устойчив капацитет за обезпечаване на свободата от недостиг.

Пета глава озаглавена „Свобода за достоен живот чрез междурегионално сътрудничество“ има най-голям принос в изследването и за неговата значимост. Тук кандидатът акцентира на програмите за междурегионално сътрудничество, в които участва Република България, също и на направения сравнителен анализ за ролята на междурегионалното сътрудничество за обезпечаване свободата за достоен живот.

В тази глава автора представя своеобразен анализ на ползите от междурегионалното сътрудничество. Посочен е критерия за функционалност, чрез които се обезпечават свободата от недостиг, която е част от критерия за конструктивизъм, с две прилежащи измерения – екологична сигурност и общностна сигурност.

Целта на автора е да докаже подтезата, че капацитетът на междурегионалното сътрудничество, в което участва Република България, не се оползотворява достатъчно добре за обезпечаване на свободата за достоен живот.

Като основна хипотеза в монографичното изследване, автора изтъква, че Европейското териториално сътрудничество притежава капацитета да обезпечават човешката сигурност въпреки че той не се използва достатъчно пълноценно от нас. Това води до ограничаване на ползите за човешката сигурност, при трансграничното и междурегионалното сътрудничество.

2. Останалите приложени публикации

Кандидатът участва в конкурса с публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор" със заглавие: „Трансграничното сътрудничество и „широката“ сигурност в Средиземноморския регион в началото на XXI век.“, публикувана глава от колективна монография, редица студии, статии и доклади, (което е отразено в справката) публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове или в специализирани издания за класифицирана информация. Публикациите разглеждат различни аспекти на проблематиката в монографичния труд.

3. Цитиране от други автори. От представената справка става ясно, че кандидатът е посочил цитирания от други автори в монографии и колективни томове в рамките на 65 точки при минимално изискуеми 50 точки и цитирания или рецензии в нереферирани списания с научно рецензиране – 37,5 точки.

III. Учебна и преподавателска дейност

Кандидатът има участие в усъвършенстване на програма и развитие на курсове към програми. Участва в организирането и провеждането на научна школа, общоуниверситетски научен семинар, научна конференция, научен конгрес, творчески фестивал в НБУ. Съвместна работа със студенти в изследователски и/или творчески проекти.

Редовно участие в заседанията на ДС/ПС, спазване на приемното време, редовно провеждане на учебните занятия. Аудиторна и извън-аудиторна заетост, работа в електронния обучителен модул "MOODLE – НБУ", осигуряване на студентски практики и стажове, работа със студенти.

IV. Административна и обществена дейност

Кандидатът член е на Програмния съвет на ДНМС от 01.10.2017 г. до 30.09.2022 г., а от 1 октомври 2022 г. е негов директор.

Участва активно в академични, административни и обществени дейности на ДНМС – конференции, семинари, проекти, акредитационни работни групи, работни групи за вътрешен и външен одит и т.н. В преобладаващата част от академичните събития д-р Сидова привлича като участници студенти както на ДНМС, така и на други департаменти на НБУ – студентски конференции и колоквиуми, младежки форуми, пътуващи семинари, срещи с експерти от практиката и др.

V. Лични впечатления от кандидата

Познавам кандидата Дафинка Василева Сидова в качеството и на преподавател (главен асистент доктор) в ДНМС, НБУ и моето мнение е, че същата има потенциал за по-нататъшно академично развитие в избраната от нея сфера, като в заемане на академичната длъжност „доцент“.

Заклучение

Главен асистент доктор Дафинка Василева Сидова има своя теоретичен и практически опит в областта на преподаването и научно-изследователската дейност, както и необходимата публикувана научна продукция. Считам, че тя отговаря на минималните национални изисквания към научната и преподавателската дейност за заемане на академичната длъжност "доцент".

Давам своята **положителна оценка** на участника в конкурса обявен в Държавен вестник (ДВ) брой 28 от 02.04.2024 г., и препоръчам на научното жури да избере главен асистент доктор Дафинка Василева Сидова за „**доцент**” по професионално направление 9.1. Национална сигурност в Департамент “Национална и международна сигурност“ на Нов български университет.

Дата: 23.07.2024 г.

Подпис Марин Станчев